

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/117
KARAR NO : 2021/183
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: 5580 sayılı Özel Ö retim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : M. E itim Ö retim Hizmetleri Ltd. ti.
Vekili : Av. .Y.
Davalı : Mersin Valili i
Vekili : Av. .O.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Milli E itim Bakanlı ı Özel Ö retim Kurumları Genel Müdürlü ünün 12/06/2019 tarihli ve ...-405.04-E.11145550, ...-405.04-E.11145526 ve ...-405.04-E.11145574 sayılı kararları ile, MEB Özel Ö retim Kurumları Yönetmeli i'nin 5. maddesinin ikinci fıkrası (n) bendi uyarınca davacı kurumdan istenen belgelerin, kurucu adları üzerinde tahrifat yapılmak suretiyle sahte oldu unun bildirilmesi sebebiyle, kurum açma artlarından birini kaybetti inden bahisle, davacı adına 5580 sayılı Özel Ö retim Kurumları Kanunu'nun 7. maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi uyarınca her biri 51.168 TL olmak üzere üç adet idari para cezası verilmi tir.

2. Davacı vekili, idari para cezalarının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **Mersin 1. Sulh Ceza Hâkimli i 13/10/2020 tarihli ve D. : 2020/3413 sayılı kararı** ile, davacının ödeme emirlerine itiraz etti ini ileri sürerek, ba vurunun çözümünün vergi mahkemesine ait oldu u gerekçesiyle itirazın görev yönünden reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tur.

B. dari Yargıda

5. Mersin 2. Vergi Mahkemesi, davacının idari para cezalarının iptali istemiyle dava açtı mı belirterek, davanın görev yönünden reddine karar vermi , dava dosyası Mersin Nöbetçi dare Mahkemesine gönderilmi tir.

6. **Mersin 1. dare Mahkemesi 13/01/2021 tarihli ve E.2020/1323 sayılı kararı** ile, 5580 sayılı Kanun uyarınca tesis edilen idari para cezasına ili kin i lemlerin incelenmesinden, söz konusu idari para cezasının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren ba kaca bir i lem tesis edilmedi i müddetçe 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümlerinin uygulanaca ı ve 5326 sayılı Kanun'da da, bu Kanun'dan do an sorumluluk davalarının, adli yargıda görülece i açık bir ekilde belirtildi inden uyu mazlı ın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

7. 08/02/2007 tarih ve 5580 sayılı Kanun'un "Amaç ve kapsam" ba lı ı altında düzenlenen 1. maddesi öyledir:

" Bu Kanunun amacı, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek ki iler, özel hukuk tüzel ki ileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel ki iler tarafından açılacak özel ö retim kurumlarına kurum açma izni verilmesi, kurumun nakli, devri, personel çalı tırılması, kurumlara yapılacak malî destek ve bu kurumların e itim-ö retim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmı bulunan özel ö retim kurumlarının; e itim-ö retim, yönetim, denetim, gözetim ve personel çalı tırılmasına ili kin usûl ve esasları düzenlemektir.

Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek ki iler, özel hukuk tüzel ki ileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel ki ilerce açılan özel ö retim kurumları ile yabancılar tarafından açılmı bulunan özel ö retim kurumlarını kapsar."

8. "Kurum açma izninin iptali, kurumun kapatılması, devri ve nakli" ba lıklı 7. maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi ve devamı öyledir:

.....

(De i ik ikinci fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.) Özel ö retim kurumunun;

.....

g) Kurum açma artlarından herhangi birini kaybetmesi,

.....

hâllerinde; (a), (b), (c) ve (d) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin be kattı; (e) ve (f) bentlerindeki fiiller için brüt asgari ücretin on katı ve (g) bendindeki fiil için brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası uygulanır. Bu fıkranın (a), (b), (c), (d), (e), (f) ve (g) bentlerindeki fiillerin tekrarı hâlinde idari para cezası miktarı be kat artırılarak uygulanır ve bu bentlerdeki fiillerin üçüncü kez tekrarlanması hâlinde ise kurum açma izni ile i yeri açma ve çalı ma ruhsatı iptal edilir, (h) bendindeki fiilin i lenmesi hâlinde brüt asgari ücretin yirmi katı idari para cezası verilir ve kurum açma izni ile i yeri açma ve çalı ma ruhsatı iptal edilir. dari para cezası, kurum açma iznini vermeye yetkili makam tarafından verilir. Bu fıkranın uygulanmasına ili kin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

.....

(*Ek fıkra: 2/12/2016-6764/62 md.*) Bu Kanunda belirtilen artlara uymadan kurumunu kapatanlar ile soru turma sonucu kurum açma izni ile ilgili açma ve çalı ma ruhsatı iptal edilen kurucuya be yıl geçmeden tekrar kurum açma izni veya bir kurumu devralma ya da bir kuruma ortak olma izni verilmez.

Kapatılan kurumlarla ilgili olarak ö renci/kursiyer veya velilerinin, kurucular aleyhine genel hükümlere göre dava açma hakları saklıdır.

Kurumların devri ve nakline ili kin usûl ve esaslar yönetmelikle belirlenir.”

9. 20/03/2012 tarihli 28239 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Milli E itim Bakanlı ı Özel Ö retim Kurumları Yönetmeli i'nin 5. maddesinin ikinci fıkrasının (n) bendi öyledir:

“n) Milletlerarası okullar için ayrıca, uygulayacakları programın (De i ik ibare:RG-19/2/2020-31044) denkli inin kabul edildi ine dair Dı i leri Bakanlı ndan tasdikli, izin veren ülkenin e itiminden sorumlu birimi tarafından düzenlenen belge.”

10. 5580 sayılı Kanun'da davacının i ledi i ileri sürülen kabahate ili kin idari yaptırımlar düzenlenmi , ancak bu idari yaptırımlara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmemi tir.

11. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesini de i tiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi öyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) darî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümleri, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

12. Kanun'un 16. maddesinde, kabahatler kar ılı nda uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret oldu u, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan di er tedbirler oldu u hükme ba lanmı ; “*Ba vuru yolu*” ba lıklı 27. maddesinin birinci fıkrasında ise “*idarî para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ili kin idari yaptırım kararına kar ı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbe gün içinde, sulh ceza mahkemesine ba vurulabilir. Bu süre içinde ba vurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir*” düzenlemeleri yer almı tır.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı nda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Damı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

15. Dava, 5580 sayılı Kanun'un 7. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmış tır.

16. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anla ılmaktadır.

17. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müteşep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

18. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

19. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

20. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 5580 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i anla ılmış tır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, dava konusu idari para cezasına kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

21. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Mersin 1. dare Mahkemesince yapılan ba vurunun kabulü ile, Mersin 1. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 13/10/2020 tarihli ve D. . 2020/3413 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekm i tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Mersin 1. dare Mahkemesince yapılan BA VURUNUN KABULÜ ile, Mersin 1. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 13/10/2020 tarihli ve D. .2020/3413 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN